

Granskning av Etik och prioriteringar

Uppdrag och syfte

På uppdrag av Region Skånes revisorer har KPMG AB genomfört en granskning av hur Region Skåne arbetar med etik och prioriteringar samt bedömt hur olika ersättningssystem inverkar på styrningen i enlighet med de etiska principerna. Kontaktperson från revisorskollegiet har varit Lars-Olof Olsson med Eva Tency Nilsson som projektledare från revisionskontoret. Granskningen har omfattat perioden april till och med juli. Förutom det regionövergripande perspektivet omfattas samtliga sjukvårdsförvaltningar.

Bakgrund

Prioriteringarna inom hälso- och sjukvården skall utgå från tre grundläggande etiska principer. Dessa är rangordnade så att människovärdesprincipen går före behovs- och solidaritetsprincipen, som i sin tur går före kostnadseffektivitetsprincipen. Detta innebär till exempel att svåra sjukdomar går före lindrigare, även om vården av de svårare tillstånden kostar väsentligt mycket mer.

För att arbeta med frågor kring etik och prioritering har regionen inrättat ett prioriteringsråd.

Resultat av granskningen

Granskningens bedömning är att det inte finns några **regionövergripande regler** för hur det lokala prioriteringsarbetet ska utformas. Däremot finns det regionala stödfunktioner för prioriteringsarbetet genom t.ex. HTA-enheten (Health Technology Assessment), läkemedelsrådet, regionens etiska råd och det nybildade Prioriteringsrådet.

Granskningen kan inte bedöma i vilken grad de satsningar/prioriteringar som görs tar hänsyn till de etiska principerna i hälso- och sjukvårdslagen och hur dessa avspeglas i ersättningssystemet. Enligt riksdagens beslut år 1997 ska prioriteringarna göras öppet, vilket alltså inte kan sägas ske idag.

Det finns ingen speciell organisation för prioriteringar/etiska frågeställningar i regionens linjeorganisation. Ansvaret för spridning av gällande prioriteringar sker i huvudsak genom sedvanliga kanaler och uppdrag i respektive förvaltning.

Arbetet med prioriteringar och etik inom regionen skiljer sig åt mellan de olika förvaltningarna. Det är endast Skånes universitetssjukvård (SUS) som har en förvaltningsövergripande organisation för etik. Inom Kryh beslutades i maj 2015 att en motsvarande organisation ska skapas inom förvaltningen. Vid övriga förvaltningar finns det lokala etiska råd utifrån verksamheternas engagemang och intresse.

Vidare görs bedömningen att medborgarperspektivet i prioriteringsarbetet bör stärkas. En förutsättning för att få acceptans för prioriteringar är en välinformerad allmänhet som fått möjlighet att yttra sig.

Granskningen har bland annat identifierat följande **förbättringsområden**:

1. Utveckling av metoder för att ytterligare involvera patienter och medborgare i prioriteringsarbetet
2. Prioriteringsrådets koppling till den politiska organisationen
3. Organisation för ordnat införande av nya metoder och för det förvaltningsövergripande etiska arbetet och etiska ombud i verksamheterna
4. Sjukvårdsnämndernas involverande i prioriteringsarbetet
5. Systematiska arbetet i budgetprocessen avseende vägledning om vilka behandlingar och metoder som det bör satsas resurser på i verksamheterna